

Saamhorigheid door veldwerk

Vorige week was ik op veldcursus met de studenten van mijn vak Plant-bodem Interacties. Een hele week in het veld om bodems en vegetatie te leren classificeren, waarbij we allemaal, studenten en docenten, in een kampeerboerderij in Zevenaar sliepen. (Nou ja, de studenten op slaapzalen en de docenten in een privékamer, gelukkig.) We maakten lange dagen: om 9.00 uur stonden we, bij een temperatuur van 13° C en in horizontale regen, in het veld bodemprofielen te steken en lagen we op onze buik plantjes te determineren. En om 22.00 uur stopten we met het uitwerken van data en het determineren van meegenomen plantjes. Een superintensieve week dus. Het mooie van zo'n week is dat je de studenten letterlijk ziet leren. Als ze aan het begin van de week een vegetatieopname doen waarbij er aardig wat gras in de plot staat, noteren ze "60% gras" en valt hun mond open als je vertelt dat er meer dan één soort gras is. Aan het eind van de week komen ze met intacte exemplaren naar je toe om de oortjes, lipjes, en groefjes in het blad te

bekijken en zo de soort te determineren. Ze leren kijken naar de bodem, en aan het eind van de week onderscheiden ze inspoelings- en uitspoelingslagen van elkaar, gley-verschijnselen, klei- en dekzandlagen en kunnen ze herleiden hoe die gevormd zijn. Al deze dingen hebben ze al geleerd in de collegebanken, maar het kwartje valt pas echt als ze het zien en voelen. Er gaat een wereld voor ze open en er is als docent niks fijners dan het kwartje te zien vallen en het enthousiasme te zien groeien. Er gebeurt nog iets tijdens zo'n week. Doordat we zo intensief samen bezig zijn, met elkaar in het veld staan in weer en wind, samen eten en 's avonds een biertje drinken, verdwijnt de kloof tussen studenten en docenten. De docent staat niet voor de klas, de student zit niet anoniem in de collegezaal. De hele week trekken we met elkaar op en praten we over planten, bodems, ecosystemen en landschappen, maar ook over allerlei andere dingen. We leren elkaar kennen, met onze eigenaardigheden, humor, hobby's en problemen. En, als ik dan na die week weer voor de klas sta in de collegezaal, blijft die saamhorigheid bestaan. We kennen

elkaar en het is makkelijker de studenten te boeien en bij de les te houden. Wat een fijne ervaring is dat, die interactie en saamhorigheid, in dit geval tussen docenten en studenten. Konden boeren en natuurbeschermers, schapen en wappies, links en rechts dat maar ervaren. We zijn allemaal mensen, we hebben kinderen, huisdieren, hobby's, ziekten, twijfels... Zagen we maar in dat we allemaal op veldwerk zijn op onze gemeenschappelijke wereld, ontdekten we onze gemeenschappelijke waarden maar, in plaats van onze verschillen. Wat zou ik de mensen zulke saamhorigheid gunnen. En wat zou die goed zijn voor het oplossen van ingewikkelde problemen.

Franciska de Vries
Prof. Earth Surface Science

“Zagen we maar in dat we allemaal op veldwerk zijn op onze gemeenschappelijke wereld”